

UNIVERZITA JANA AMOSE KOMENSKÉHO PRAHA

BAKALÁŘSKÉ PREZENČNÍ STUDIUM

2017-2018

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

Ivana Petrlíková

Rozvoj a hospodaření obce Opočno

Praha 2018

Vedoucí bakalářské práce:

Ing. Štefan Toth

JAN AMOS KOMENSKY UNIVERSITY PRAGUE

BACHELOR FULL-TIME STUDIES

2017-2018

BACHELOR THESIS

Ivana Petrlíková

Development and management of Opočno municipality

Prague 2018

The Bachelor Thesis Work Supervisor:

Ing. Štefan Toth

Prohlášení

Prohlašuji, že předložená bakalářská práce je mým původním autorským dílem, které jsem vypracovala samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpala, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použitých zdrojů.

Souhlasím s prezenčním zpřístupněním své práce v univerzitní knihovně.

V Praze dne

Jméno autora Ivana Petrlíková

Poděkování

Děkuji panu vedoucímu práce, Ing. Štefanu Tothovi, za to, že mi poskytl cenné rady, které jsem využila při zpracování mé bakalářské práce.

Anotace

Obec Opočno je menší obec nacházející se v Ústeckém kraji v okrese Louny. Nachází se nedaleko měst Žatec a Louny. Obec se snaží se svými prostředky hospodařit skromně, avšak efektivně a spravedlivě je alokovat. Obec se za posledních pár let začala kulturně rozvíjet, i když jsou její možnosti do značné míry omezené. Ke svému hlubšímu rozvoji by obec mohla využít dotací. Obec je členem Mikroregionu lounské podlesí, toto členství je přínosné pro budoucí rozvoj a spolupráci obcí ve svazku. Velmi důležitou roli při konání kulturních a společenských akcí hraje sbor dobrovolných hasičů Opočno, který je v těchto ohledech nápomocen. Obec má do budoucna s jejich přístupem velký rozvojový potenciál. Důležitou roli hraje vedení obce, spolky obce a v neposlední řadě samotní občané obce.

Klíčová slova

Dotace, hospodaření, mikroregion, obec, program, rozvoj, strategie, SWOT analýza.

Annotation

Opočno is a small village located in the Ústí nad Labem Region in the district of Louny. It is located near Žatec and Louny. The municipality tries to manage its resources modestly but efficiently and allocate them fairly. The village has begun to develop in the last few years, although its possibilities are to a large extent limited. For its deeper development, the municipality could benefit from subsidies. The village is a member of the micro-region of Louny podlesí, this membership is beneficial for the future development and cooperation of municipalities in the union. The Volunteer Fire Brigade of Opočno plays a very important role in organizing cultural and social events, which is helpful in these respects. In the future, the village has a great development potential with its approach. An important role is played by the management of the village, community associations and, last but not least, the citizens themselves.

Keywords

Development, economy, grant, microregion, municipality, programme, strategy, SWOT analysis

OBSAH

ÚVOD	8
1 DOTAČNÍ POLITIKA OBCE	9
1.1 Kohezní politiky pro jednotlivé fondy.....	10
1.2 Financování samospráv – Dotace a transfery	12
2 STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ OBCÍ	13
3 MIKROREGIONY – SVAZKY OBCÍ	19
3.1 Mikroregion lounské podlesí	23
4 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA OBCE	26
5 OBEC OPOČNO U LOUN	30
5.1 Historie obce	31
5.2 Ocenění věnovaná významným občanům	33
5.3 Udílení řádu knížete Oldřicha	34
5.4 Hospodaření obce Opočno u Loun	36
5.5 Místní poplatky	36
6 SWOT ANALÝZA OBCE	39
6.1 SWOT analýza obce Opočno u Loun	40
7 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ ATRAKTIVITY OBCE	51
ZÁVĚR	54
SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ	56
SEZNAM ZKRATEK	57
SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ	58

ÚVOD

V posledních letech se stále více obyvatelstva soustředí na venkov. Již v devadesátých letech se u nás začala utvářet politika rozvoje venkova. Program rozvoje vesnic vede ke zlepšování jejich prostředí, vytváření kulturně-společenských akcí, udržování památek a celkově ke zkvalitnění života pro občana jako takového. Jde o programy rozvoje venkova, mezi které patří zejména Evropský fond pro regionální rozvoj, Evropský sociální fond, Fond soudržnosti, Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova. Tyto fondy podporují rozvoj v jednotlivých regionech, napomáhají ochraně životního prostředí a řeší konkrétní problémy venkovských oblastí.

Obec jako základní samosprávný celek rozhoduje v rámci své samosprávy o některých činnostech sama, prostředky získává z daní a místních poplatků a snaží se poskytovat služby pro své občany. Tyto služby má na starost orgán obce, tj. obecní úřad. Obec vykonává i státní správu v rámci přenesené působnosti, na kterou dostává určité finanční prostředky ze státního rozpočtu. Tyto příjmy však leckdy nejsou dostatečné a obec musí hledat jiné zdroje pro své projekty, proto pak obec provozuje vedlejší hospodářskou činnost, například pronajímá svůj majetek, žádá o dotace od kraje či státu nebo zažádá o úvěr.

Cílem mé bakalářské práce je zhodnotit současný stav obce a plán rozvoje, porovnat příjmy a výdaje. Navrhnou řešení pro zlepšení nedostatků v obci Opočno (u Loun) s možností dotace. Sekundárním cílem bude navržení využití strukturálních fondů, které by zvýšily atraktivitu tohoto prostředí.

K obci Opočno u Loun mám blízký vztah, už od dětských let se účastním akcí pořádaných touto obcí. Od roku 2016 jsem členkou sboru dobrovolných hasičů Opočno, jejichž aktivity jsou úzce spjaty s kulturními a společenskými akcemi, kterých se účastní a hlavně se podílí na jejich tvorbě, jsou nápomocni s údržbou obce a úzce spolupracují se starostou obce Václavem Fymanem. Pod jeho vedením obec vzkvétá, zasloužil se o její kulturní rozvoj.

1 DOTAČNÍ POLITIKA OBCE

Obce mají možnost čerpat dotace z kraje, od státu a z fondů Evropské unie. V rozpočtu obce není tolik prostoru, na to, aby obec byla schopna svépomocí financovat svůj rozvoj a údržbu, popřípadě obnovu, a proto tu jsou dotační možnosti od kraje, státu a od EU. Ministerstvo pro místní rozvoj nabízí regionální programy podpory týkající se rozvoje venkova. Jsou to nástroje, jejichž prostřednictvím státní správa může zvyšovat úroveň a atraktivnost jednotlivých regionů. Jde o prostředky, které jsou relativně malé, ale pokud jejich využití bude efektivně a cíleně využito, budou se zmenšovat rozdílnosti v regionech a účinně rozvíjet území.

Obce, města i kraje a veřejným sektorem zřízené organizace získávají dotace z programů, které napomáhají ke zlepšení životního prostředí, zkvalitnění života obyvatel, dopravní infrastruktury. Zapojují je do inovativních projektů a tvoří mezinárodní partnerství. Pro naplnění cílů hospodářské politiky, sociální a územní soudržnosti slouží především čtyři strukturální fondy: Evropský fond regionálního rozvoje (European Regional Development Fund – ERDF), Evropský sociální fond (European Social Fund - ESF), Evropský zemědělský fond pro rozvoj venkova (European Agriculture Fund for Rural Development – EAFRD) a Evropský námořní a rybářský fond (European Maritime and Fisheries Fund – EMFF). Pro kohezní politiku současnosti jsou charakteristické dvě dimenze, tematická a územní. Tematická dimenze zahrnuje zaměření stanovená v nařízení Evropské komise, v souladu s územní dimenzí jsou podporována jen určitá území s největšími problémy, kde bude mít maximální dopad. Pro jednotlivé fondy existuje 11 oblastí s vybranými tématy. Každý operační program státu musí být v souladu s nějakým tématem.¹

¹ PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0. s. 146.

1.1 KOHEZNÍ POLITIKY PRO JEDNOTLIVÉ FONDY

1. Investice do výzkumu, vývoje a inovací pro praxi
2. Rozvoj využívání informačních a komunikačních technologií
3. Podpora malých a středních podniků
4. Snižování energetické náročnosti ekonomiky
5. Omezování přírodních rizik
6. Ochrana životního prostředí
7. Modernizace dopravní infrastruktury a ekologická doprava
8. Zvyšování zaměstnanosti a kvalitní pracovní síla
9. Fungující sociální systém
10. Zkvalitnění vzdělávacího systému
11. Kvalitní, efektivní a transparentní veřejná správa a instituce

V České republice platí, že minimálně polovina investičních prostředků musí být využita na podporu výzkumu a vývoje, informačních a komunikačních technologií, podporu malého a středního podnikání a nízkouhlíkové ekonomiky (zateplování obecních nemovitostí, přechod na ekologické vytápění).

Jde o různé programy, například Program životní prostředí, který je mířen na efektivní využívání vody, zateplení veřejných budov, pořízení a rekonstrukci nízkoemisních spalovacích zdrojů, snížení energetické náročnosti, podpora recyklačních technologií a dalších projektů vedoucích ke zlepšení úrovně životního prostředí. Dále je tu Integrovaný regionální operační program, který se zaměřuje na rozvoj infrastruktury ve veřejné dopravě, inovativní formy cestovního ruchu a podporu oblastí kulturního odvětví, rozvoj služeb v oblasti sociální integrace a péče o zdraví, rozvoj ICT v rámci území veřejné správy, podpora programové dokumentace krajů a obcí. Další z těchto programů je Operační program zaměstnanost zabývající se programy celoživotního a technického vzdělávání a opatření vedoucí k dlouhodobému zajištění zdravé pracovní síly, trh práce a vzdělanost.²

² *Ministerstvo pro místní rozvoj: Podpora obnovy rozvoje venkova 2018.* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Programy-Dotace/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova-2018>.

Dalším z těchto programů je Program na podporu a rozvoje venkova. Účelem tohoto programu je podpořit rozvoj a obnovu venkovských obcí. Program počítá s účastí obyvatel venkova, občanských sdružení a spolků při obnově a rozvoji v souladu s místními tradicemi. Program se dělí na sedm dotačních titulů: Podpora vítězů soutěže vesnice roku, Podpora zapojení generací do komunitního života v obci, Podpora spolupráce obcí na obnově a rozvoji venkova. Podpora obnovy drobných sakrálních staveb v obci, Podpora obnovy místních komunikací, Podpora obnovy místní infrastruktury, Podpora rozvoje strategických průmyslových zón.

Realizace Programu rozvoje venkova České republiky přispívá k dosahování cílů, které jsou dány Národním strategickým plánem rozvoje venkova, k rozvoji venkovského prostoru republiky na základě trvale udržitelného rozvoje, zlepšení stavu životního prostředí a snižování vlivů intenzivního zemědělského hospodaření. Program umožňuje vytvořit podmínky konkurenceschopnosti České republiky v základních potravinářských komoditách, dále podporuje rozšiřování a rozvoj podnikání ve venkovském prostoru, vytváří nová pracovní místa a snižuje míru nezaměstnanosti.³

Program rozvoje venkova zahrnuje tyto služby: Vzdělávací akce, Informační akce, Poradenství, Podporu agroturistiky, Investice týkající se zemědělství, lesnictví, Výsadbu a zpracování dřevin, Pozemkové úpravy, Investice do nezemědělských činností, Investice na podporu energie z obnovitelných zdrojů, Odstraňování škod způsobených povodněmi.⁴

³ VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024743721. s. 504.

⁴ *Dotace EU: Program rozvoj venkova 2014-2020*. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/program-rozvoje-venkova-2014-2020/>.

1.2 FINANCOVÁNÍ SAMOSPRÁV – DOTACE A TRANSFERY

V rámci financování místních samospráv jsou hojně využívány dotační tituly a transfery. Jde o druhý nejvýznamnější zdroj financování českých měst a obcí. Zákon o státním rozpočtu a legislativa upravuje právní nárok na udělování dotací a transferů. Nárokové dotace pro obce a města se dělí do několika kategorií. Vedle rozpočtového určení daní je důležitou součástí financování příspěvek na výkon přenesené působnosti, který je společně s příspěvkem školství, dotací na zdravotnická zařízení a na výkon zřizovatelských funkcí převedených z okresních úřadů obcím poskytován na základě zákona o státním rozpočtu. Místní rozpočty jsou financovány ještě z dalších zdrojů, a to z kapitoly Všeobecné pokladní správy státního rozpočtu, z rezortních kapitol státního rozpočtu a skrze krajské rozpočty. Financují se z nich především sociální služby a jiné neinvestiční dotace.⁵

Zákon o rozpočtových pravidlech charakterizuje dotace jako peněžní prostředky státního rozpočtu, státních finančních aktiv nebo Národního fondu poskytnuté fyzickým či právnickým osobám na stanovený účel. Jde o dotace účelového typu, jsou poskytnuty na předem definovaný účel za předem stanovených podmínek. Pomocí účelových nenárokových dotací je ovlivněna výdajová struktura místních samospráv.⁶

⁵ KRUNTORÁDOVÁ, Ilona. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2744-1. s. 76.

⁶ *Sbírka zákonů č. 218/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.*

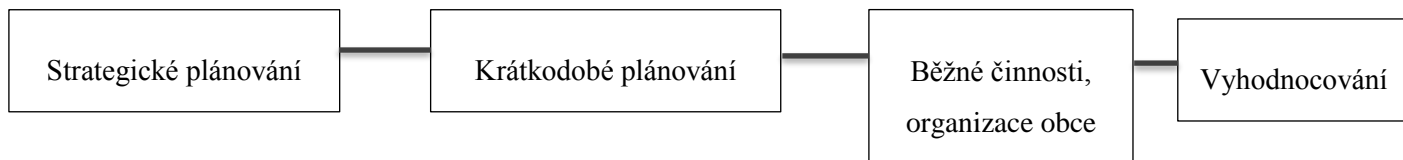
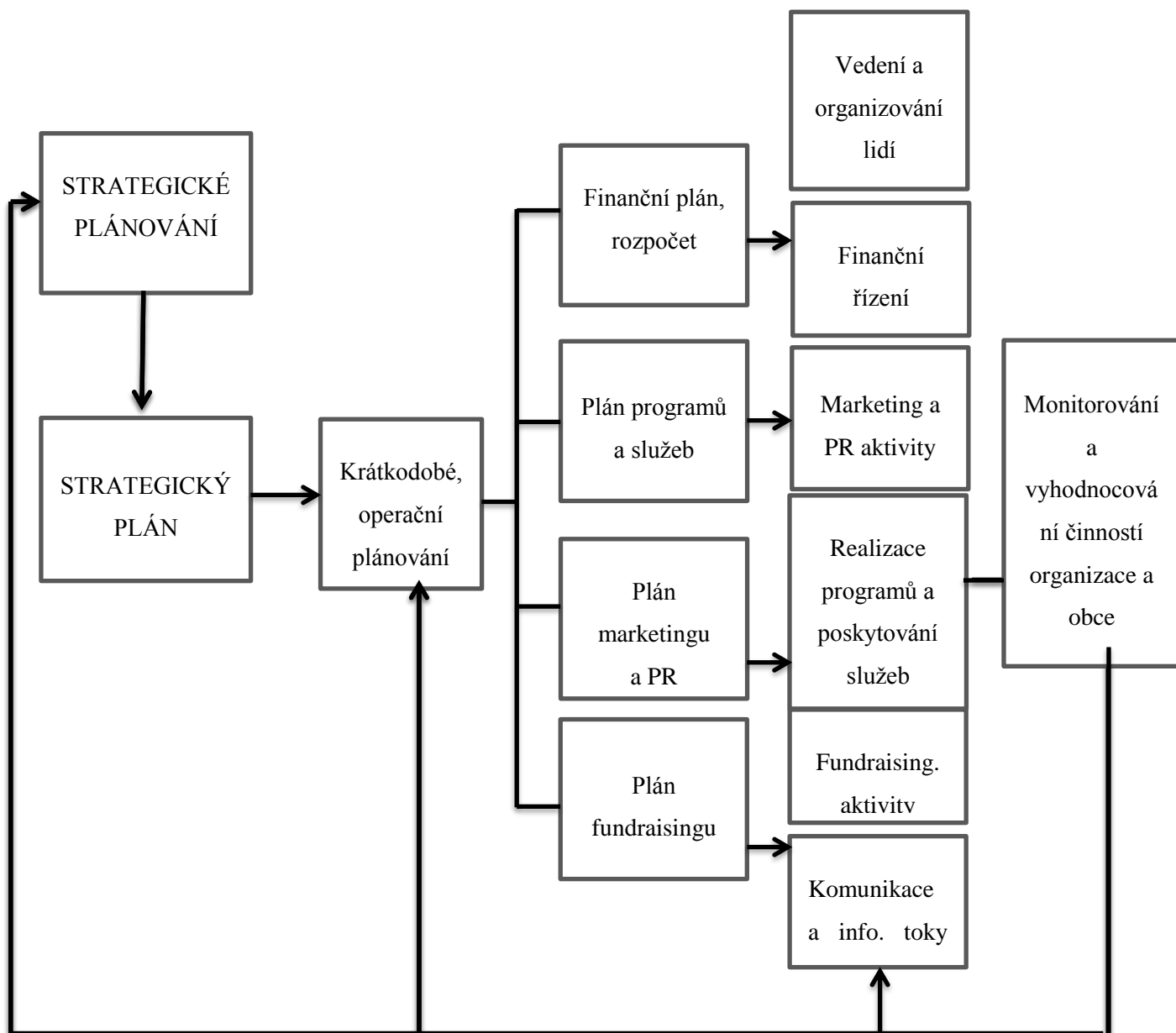
2 STRATEGICKÉ ŘÍZENÍ OBCÍ

Strategické řízení obce se skládá z těchto tří důležitých činností: plánování, realizování a jako zpětnou vazbu hodnocení. Důležitými předpoklady pro strategické řízení obce je existence vůle vedení obce, tj. činnost zahrnující zpracování programu pro rozvoj obce a aktivní práce s tímto dokumentem. Strategické rozhodování je nutným předpokladem pro efektivně mířenou strategii rozvoje a vedení obce. Strategické rozhodování zahrnuje systémovost, koncepčnost, otevřenost, zaměření na cíl, smysl pro realitu a pozitivní smýšlení.

Ve strategickém plánování, jde o proces, ve kterém vzniká představa o tom, čím by se obec měla zabývat, co by chtěla rozvíjet, jaké by měla nabízet služby a programy, především jde o to, jakou cestou si obec musí projít, aby mohla své záměry uskutečnit. Během tohoto strategického plánování je nutno činit strategická rozhodnutí, vznikají strategické záměry a obec vybírá a formuluje vhodnou strategii k jejich dosažení. Strategický plán je zásadním dokumentem pro strategické řízení obce, zachycuje výsledky procesu plánování. Strategické řízení je proces, který vede k naplňování představ ve strategickém plánu. Obnáší implementaci, vyhodnocování, úpravu akcí a činností, vedoucích k dosažení vytyčených cílů a vizí, které obsahuje strategický plán. Slovo strategický v této problematice zahrnuje rozměr závažnosti a rozměr dlouhodobosti. Závažnost strategických rozhodnutí ovlivňuje nasměrování obce a organizaci do budoucnosti, spočívá ve výběru cesty k dosažení určených cílů. K tomu, aby bylo dosaženo úspěšné formulace vize a zároveň byla nalezena nejlepší a nejschůdnější cesta je důležité, aby byly sladěny tyto faktory: poslání, silné a slabé stránky obce, hrozby a příležitosti (to co obec ohrožuje, a to co jí na druhé straně dává možnost rozvoje).

Postup strategického plánování respektuje požadavky tří faktorů, poslání, silných a slabých stránek, hrozeb a příležitostí, s využitím dalších činností, které v rámci běžných pracovních postupů a návazností obec a organizace realizují. Existuje základní vztah mezi strategickým plánováním a ostatními činnostmi.

Obrázek č. 1 Strategické plánování činností organizace obce



Během strategického plánování vzniká představa o tom, jakým směrem by se organizace měla orientovat do budoucna, jaké uspokojování potřeb občanů by měla obec upřednostňovat. Je vytvářena vize a zároveň je mapována cesta, jakou musí obec projít, aby dosáhla svých vytyčených cílů. Strategické plánování je jakousi zastřešující činností, pod kterou patří všechny ostatní činnosti a aktivity obce. Navazuje na něj tvorba krátkodobých ročních plánů a vytváření vlastní konkrétní činnosti. Mezi příklady běžně zpracovávaných krátkodobých plánů, které se odvíjejí od strategického plánu, patří: plán služeb a programů, finanční plán a rozpočet, plán marketingu a PR, plán fundraisingu.⁷

Prvky strategického myšlení:

- Systémový pohled
- Představitivost
- Otevřenost
- Zaměření na cíl
- Smysl pro realitu
- Pozitivní myšlení

Program rozvoje zahrnuje tyto činnosti:

- Zachycuje problémy obce a formuluje možná řešení
- Představuje sladění představ různých subjektů o rozvoji obce
- Vytváří platformu spolupráce různorodých subjektů v obci
- Zvyšuje připravenost k podání dotačních žádostí
- Průmět s územním plánem, financemi a dalšími rozvojovými plány
- Podklad pro rozhodování orgánů obce
- Marketingový a informační nástroj⁸

⁷ J. WORTH, Michael. *Nonprofit Management: Principles and Practice*. The George Washington University: SAGE, 2009. ISBN 9781483375991. s. 251–262.

⁸ *Ministerstvo pro místní rozvoj: Koncepce a strategie*. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Koncepce-a-strategie>.

Koncepce na rozvoj probíhají na několika prostorových úrovních:

1. Místní úroveň – Program rozvoje obce
2. Mikroregionální úroveň – Strategie rozvoje mikroregionu, Strategický plán MAS
3. Regionální úroveň – Strategie rozvoje kraje, Program rozvoje kraje, oborové koncepce
4. Národní úroveň – Strategie regionálního rozvoje ČR, oborové koncepce
5. Nadnárodní úroveň – EU, OECD, OSN

Program rozvoje obce má určité základní parametry, jde o hlavní nástroj na řízení obce, zpracovává se opakovaně na období 4–7 let, při dlouhodobém pohledu na 10–20 let. Obsahuje především komplexní zhodnocení obce a zachycení hlavních problémů, dlouhodobou vizi směřovanou na rozvoj obce, způsoby naplňování vize ve střednědobém období v podobě aktivit a opatření.

Struktura Programu rozvoje obce se skládá z úvodu, analytické části a návrhové části. Analytická část zahrnuje charakteristiku obce, do které patří údaje o území, obyvatelstvu, hospodářství, infrastruktuře, vybavenosti, životním prostředí a správě obce. Tato část zahrnuje východiska pro návrhovou část, kde jsou silné a slabé stránky obce. Návrhovou část tvoří strategická vize, opatření a aktivity (opatření tematická, prostorová), specifikace aktivit, důležitost, termíny, odpovědnost, náklady a zdroje financování, další součástí je podpora a realizace programu, kde je popsáno řízení, realizace, způsob sledování a hodnocení a způsob aktualizace.

Obec má možnost zpracovat Program rozvoje samostatně- vlastními silami, nebo dle potřeby využít externích pracovníků, s ohledem na personální a finanční kapacity obce. Využití externích pracovníků může obec na zpracování celého dokumentu a na kompletní řízení procesu tvorby, na zpracování dílčí části a na pomoc při řízení procesu tvorby nebo na metodickou podporu procesu tvorby.

Subjekty zapojené do strategického procesu na obecní úrovni:

- Obec a obcí zřizované či založené organizace
- Místní podnikatelé a zaměstnavatelé

- Významné místní instituce
- Neziskové organizace
- Občané
- Svazky obcí, místní akční skupiny, kraj, externí zpracovatel

Důležitým krokem v tvorbě PRO je zapojení aktérů a občanů, vytvoření realizačního týmu, který je základním subjektem pro zpracování, skládá se z konkrétních osob, sestavujících jednotlivé části dokumentu. Vedoucí je zodpovědný za průběh procesu tvorby a přípravu podkladů zastupitelstvu.

1. PRO zpracováváný vlastními silami, obce s malým úřednickým aparátem: vedení – starosta, členové – vybraní zastupitelé, členové výboru a popř. externí odborník.
2. Větší obce a města: vedoucí – starosta, nebo jím pověřený zastupitel/radní, členové: vybraní úředníci, příp. externí odborníci
3. Externě zpracovaný PRO: vedoucí – externí pracovník či zástupce obce, členové: externí pracovníci, úředníci obecního/městského úřadu, starosta či někdo z vedení obce/města.

Jsou zde dva klíčové procesy v zapojení aktérů a občanů: informování a komunikace. Již na začátku přípravy by měl být vypracován návrh způsobu a metody zapojení veřejnosti, návrh způsobu zajištění informovanosti a komunikace s veřejností, tj. komunikační plán.

Způsoby zapojení veřejnosti:

- Dotazníkové šetření – možnost vyjádření názoru veřejnosti
- Informování o procesu tvorby PRO – prostřednictvím webu obce, e-mailem
- Setkání s občany – vedení diskuze
- Zapojení veřejnosti přímo do tvorby PRO

Realizace marketingové strategie obce

Vlastní marketingová strategie je prezentována strategickým plánem, který je zapotřebí monitorovat a aktualizovat. Vlastní náplní strategického plánu obce je strategické uplatnění jednotlivých marketingových nástrojů podle vytyčených cílů a segmentu. Strategický plán obce obsahuje výběr proveditelných cílů podle problémových okruhů a pořadí podle jejich významu. Součástí je také časový harmonogram plnění strategického plánu, jeho organizační zabezpečení, určení odpovědnosti a pravomocí za plnění jednotlivých cílů.

Vzhledem k měnícím se vnějším i vnitřním podmínkám, je nutné strategický plán obce měnit a podle měnících se podmínek aktualizovat. Je vhodné reagovat na každou vnitřní i vnější změnu, především reagovat na změny ekonomické. To však neznamená automatické politické změny ve vedení obce. Vytvoření strategie ani její provádění by nebylo dostatečně účinné, pokud by se o něm nedozvěděly zainteresované objekty – zákazníci obce. Právě zákazníci obce musí mít zájem i na realizaci strategie. Strategii obce by měli její představitelé tvořit společně s občany a s podniky a musí ji umět všem dostatečně rozumně vysvětlit.

V malých obcích do 300 obyvatel je efektivním způsobem zapojení občanů osobní kontakt, komunikace a osobní jednání zastupitelů obce s ostatními občany. Ve středních a větších obcích a městech a v mikroregionech je vhodné a přínosné používat speciální techniky pro zapojení veřejnosti. Při výběru technik je nutné zabývat se tím, jaké skupiny obyvatelstva jsou záměrem bezprostředně dotčeny či které skupiny se o něj zajímají. Je vhodné použít techniky, které lze vzájemně kombinovat: informování veřejnosti, sběr reakcí a připomínek občanů, veřejná konzultace s občany, přímá demokracie.⁹

⁹ VAŠTÍKOVÁ, Miroslava. *Marketing služeb - efektivně a moderně*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5037-8. s. 243–245.

3 MIKROREGIONY – SVAZKY OBCÍ

Nejtypičtější formou spolupráce obcí jsou dobrovolné svazky obcí. Svazky obcí jsou označovány jako mikroregiony. Svazek obcí může vykonávat pouze činnosti v samostatné působnosti obcí – má ovšem široké spektrum možností.¹⁰

Svazek obcí může hrát velmi silnou pozitivní roli v rozvoji venkovských oblastí. V současné době je rozvojový potenciál celé řady svazků obcí nevyužitý: nejsou nedořešeny základní procesní, organizační a ekonomické otázky – nedochází k synergickým efektům. Základní otázkou je, jak vhodně nastavit spolupráci obcí, aby se rozvinuly společné aktivity a docházelo k synergickým efektům.

Faktory ovlivňujícími spolupráci obcí jsou zejména:

- Účel, charakter a náplň činnosti – nalezení vhodného tématu.
- Motivace spolupracujících subjektů – reálná možnost dosažení cílů.
- Počet a charakter subjektů.
- Forma spolupráce – musí odpovídat potřebám.
- Ochota spolupracovat a schopnosti zapojených osob.
- Způsob financování (ve vztahu k činnosti).
- Způsob dospívání k rozhodnutí („konsenzu“).
- Časové rozložení nákladů a výnosů.

V případě, že nejsou uvedené aspekty spolupráce vyjasněny, tak hrozí nefunkčnost, stagnace a následné ochabnutí spolupráce. Na obdobných principech, jaké jsou uvedeny u dobrovolných svazků obcí, mohou spolupracovat i svazky obcí navzájem, či svazky obcí s jinými subjekty.

Každá obec vstupuje do spolupráce s dalšími obcemi s různou motivací. Motivy spolupráce může být úspora nákladů, sdružení prostředků na realizaci větších projektů,

¹⁰ *Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích.* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

získání dotací či jen výměna zkušeností a vzájemná podpora. Je důležité nastavit spolupráci tak, aby bylo vůbec možné motivaci jednotlivých obcí naplnit.

Spolupráce musí být založena na principu subsidiarity. Dle něj musí být rozhodnutí a zodpovědnost na tom stupni politického systému, který je nejbližší občanům. Klíčovým tématem je výkon veřejných činností na úrovni, na které je jejich naplnění dosaženo nejlépe. Aplikace tohoto principu na spolupráci obcí – a to v obou směrech – může být dalším podkladem pro rozvoj spolupráce. U činnosti, které mohou být lépe a efektivněji řešeny na obecní úrovni, nemá být spolupráce prosazována za každou cenu, spolupráce by měla ulehčit obci při řešení činností obdobného typu, podobných problémů, nadobecních záležitostí. Spolupráce musí být „hrou s kladným součtem“ pro všechny. Uvedený princip by měly mít obce na zřeteli při vytváření nových uskupení.

Svazky obcí v praxi fungují i jako prostorový rámec pro místní akční skupiny.

Faktorem podporujícím fungování svazku je jeho vnitřní, sdílená soudržnost. Její nejjednodušší formou je ucelenost území. Hranice svazku mohou být dány přírodními podmínkami, kulturními či historickými vazbami nebo administrativním vymezením (např. hranice správního obvodu obce s rozšířenou působností či obce s pověřeným obecním úřadem). Soudržnost může být vytvořena na základě společné identity či na základě ztotožnění se s určitými cíli a ideami. Identita je v tomto ohledu velmi důležitá. Splněním cílů může dojít k naplnění poslání svazku a následně k zániku. Identitu nikdo nevezme, je trvalejší hodnotou k dlouhodobé spolupráci. V každém případě je pro efektivitu fungování uskupení podstatné vymezení „zdola“.

Fungování svazku obcí usnadňuje, pokud sdružené obce tvoří tzv. přirozený region, resp. region funkční či spádový, tj. region s užšími vnitřními vazbami. Větší síla přirozených „sousedských“ vnitřních vazeb může posouvat dlouhodobě udržitelný počet spolupracujících obcí směrem nahoru.

V případě spolupráce obcí s jinými subjekty platí pro jejich zapojení obdobná pravidla jako u obcí. K dosažení řady cílů (např. v oblasti cestovního ruchu) je vhodné sdružit maximální možný počet subjektů, jindy je nejvhodnější spolupracovat pouze se

subjekty „klíčovými“. Významným motivem pro spolupráci mezi veřejnou správou, podnikatelským sektorem a nestátním neziskovým (občanským) sektorem (mimo jiné např. v rámci místních akčních skupin) jsou nezastupitelné silné stránky subjektů z těchto odlišných sektorů. Veřejná správa je především stabilní základnou s kontinuitou a zázemím. Podnikatelský sektor přináší schopnost rychlé reakce a inovací a profesionální přístup. Neziskový sektor může vynikat schopností najít cestu k různým skupinám lidí, empatií, dobrovolnictvím. Skloubení těchto schopností může výrazně přispět k dosažení efektů spolupráce.

Konflikty v mikroregionech:

- konfliktní vztah obecního/nadobecního zájmu;
- chápání mikroregionu pouze jako rámce pro individuální rozvojové aktivity obce;
- nedůvěra jednotlivých členů v rámci svazku (převažující pocity konkurence namísto partnerství a spolupráce);
- vstup do svazku pouze za vidinou zisku finančních prostředků (dotací).

Spolupráce obcí je jako vztah založena na dobrovolnosti a nelze proto nalézt jeden univerzální model, stejně tak komplexně vyřešit všechny vztahy mezi aktéry. Zásadní je, aby obce a ostatní subjekty v území našly takový systém spolupráce, který jim umožní efektivně dosáhnout stanovených cílů. Oporou na cestě k nalezení a rozvinutí tohoto optima je důsledné promýšlení faktorů ovlivňujících spolupráci a následné rozvinutí vnitřních mechanismů spolupráce podporujících plnění cílů spolupráce. Zkvalitňování jednotlivých prvků spolupráce je dlouhodobý proces vedoucí k podpoře rozvoje obcí. Klíčové je vnímání spolupráce ze strany všech účastníků jako důležitého a prospěšného procesu a z toho vyplývající snaha o co nejlepší fungování. Pro dosažení maximálního efektu spolupráce je velmi důležité realizovat tuto spolupráci koncepčně, tzn. jednotlivými aktivitami sdružení naplňovat předem vytčené cíle, a nikoliv pouze účelově řešit momentální problémy či aktivity.

Bez ohledu na konkrétní způsob spolupráce jsou základními podmínkami fungování spolupráce zejména

- existence optimálních forem spolupráce z hlediska účelu a náplně spolupráce,
- ochota a schopnost subjektů spolupracovat,
- vhodné nastavení vnitřních procesů struktur spolupráce (řízení, komunikace, kompetence, dosahování konsenzu apod.),
- vytvoření ekonomického systému umožňujícího flexibilní činnost v rozsahu potřebném k dosažení účelu spolupráce.

Svazek obcí musí fungovat jako svébytný rozvojový subjekt.

Aby to bylo možné, tak musí:

- vhodně nastavit procesy uvnitř i vně svazku,
- najít schopného manažera svazku (nejlépe z regionu, důležitý je dostatečný patriotismus vybrané osoby k území),
- plánovat na obecní úrovni i na úrovni svazku,
- delegovat na svazek vhodné úkoly (na základě principu subsidiarity),
- zřídit rozvojový fond (minimálně na zajištění přípravy projektů či na překlenutí dotačně slabých let).

Na úrovni obcí je třeba hledat oblasti, jejichž řešení je zde dostatečné či neúčinnější a oblasti, v nichž je vhodné spolupracovat s ostatními (aplikace principu subsidiarity), hledat společná východiska, zájmy, vize a cíle subjektů v území, řešit rozvoj území komplexně, zapojit do spolupráce i podnikatelskou a neziskovou sféru.

Pro spolupráci platí:

Čím více se do spolupráce dá, tím více přináší. Formalizovaná spolupráce není nezbytností a ne ve všech oblastech je účelné a účinné spolupracovat. Spolupráce je o lidech a vztazích mezi nimi. Důležitý je zdravý realismus a současně ochota a odvaha usilovat o dosažení velkých cílů. Spolupráce je dlouhá cesta složená z malých kroků.

3.1 MIKROREGION LOUNSKÉ PODLESÍ

Obec Opočno u Loun je členem Mikroregionu Lounské podlesí. Tento spolek byl založen v roce 2003. Jeho sídlo se nachází v Domoušicích. Orgány, kterými jedná jsou valná hromada starostů, předseda svazku obcí, místopředseda, dozorčí rada.

Mikroregion Lounské podlesí má 11 členů: Ročov, Domoušice, Líšňany, Brodec, Zbrašín, Pnětluky, Cítoliby, Hřivice, Opočno, Jimlín, Mutějovice.

Strategie rozvoje Mikroregionu:

Strategická vize Mikroregionu spočívá v cílech a možnostech rozvoje. Hlavním cílem je realizovat společné plány sdružených vesnic v oblasti správy, údržby a provozování zařízení ve vlastnictví obcí, sloužících k uspokojování potřeb občanů. Dále zabezpečování čistoty obcí, zásobování čistou vodou a plynem. Toto jsou cíle vyplývající z Plánu rozvoje zemědělství a venkova. Zahrnuje tyto priority:

1. Obnova a rozvoj vesnic a venkovské infrastruktury
2. Rozvoj venkovské infrastruktury
3. Rozvoj a diverzifikace hospodářských činností a alternativní zdroje příjmů

Charakteristika mikroregionu

Mikroregion se rozkládá na severozápadě Čech v jižní části okresu Loun a je součástí Ústeckého kraje. Tvoří ho celkem sedm obcí: Domoušice, Zbrašín, Ročov, Pnětluky, Líšňany, Cítoliby a Brodec. Z geografického hlediska tvoří mikroregion úzký pás, který s menšími odchylkami kopíruje silnici II. Třídy č. 229 vedoucí od Loun směrem na Rakovník. Výjimku tvoří pouze Pnětluky, jenž jsou od této osy vzdáleny cca 5 km západně. V oblasti životního prostředí došlo v posledních letech k mnoha pozitivním změnám, a to hlavně ke zlepšení čistoty ovzduší díky odsíření tepelných elektráren v severních Čechách. Rovněž se klade velký důraz na zlepšení vzhledu krajiny, zlepšila se také čistota vodních toků. Je zde poměrně nízký průměrný roční úhrn srážek a dnešní klimatické podmínky jsou také výsledkem dlouholeté lidské činnosti v Poohří. Převaha zemědělské činnosti změnila mikroregion a jeho okolí

v kulturní step, vystavovanou účinkům slunce a převládajícím severozápadním větrům. Dílem lidských rukou je rovněž úbytek původní přirozené mírně teplomilné vegetace. Zbytky lužních lesů upomínají na bohatší vegetaci podél břehů Ohře. Stejně tak listnaté lesy byly nahrazeny smrkovou monokulturou.

Sídlní struktura

Oblast mikroregionu byla osídlena již v době předhistorické, k největšímu rozvoji došlo v době historické, a to v závislosti na rozvoji okolního území, když došlo k prudkému rozvoji měst Louny a Žatec. Ty se staly hospodářským a kulturním střediskem v okolí. Dnes mají obce hlavní funkci obytnou a v menší míře funkci rekreační. Pro svoji polohu v zázemí větších přilehlých měst se v mikroregionu nevyvinula plnohodnotná střediska místního významu.

Vybavenost obcí

Základní občanská a komerční vybavenost je závislá na jednotlivých obcích a je zajišťována jen do určité míry. Ve většině obcí jsou obchody se základními potřebami, pohostinství a služby menšího rozsahu. Za dalšími službami obce spádují především do středisek vyššího řádu, především Loun a Mostu. Poměrně vysoká je dojíždka za nákupy do nákupních center v Lounech a v Mostě. Stupeň sportovního vyžití je nízký (příležitosti v mikroregionu jsou na malé úrovni), kulturní zázemí je však ještě nižší. Nejvýznamnější je pouze dlouholetá tradice Sboru dobrovolných hasičů. Školská zařízení (malotřídka) a předškolní zařízení jsou v některých obcích, stejně tak zdravotnická zařízení.

Ekonomická aktivita obyvatelstva

V jednotlivých obcích a jejich okolí v rámci mikroregionu je hlavní oblastí uplatnění občanů zemědělství. Zemědělská výroba, rostlinná a živočišná, dominuje ekonomické struktuře díky vhodným přírodním podmínkám. Především je orientováno na pěstování chmele a ovocnářství. V současnosti, spolu s transformacemi v zemědělství, se pěstování chmele potýká s problémy v důsledku jeho klesajícího odbytu. Uplatnění občanů v průmyslové oblasti a terciální sféře, respektive v oblasti služeb, je v samotných obcích minimální. Proto většina obyvatel za zaměstnáním v této oblasti

dojíždí do okolních měst, která nabízejí větší a zároveň pestřejší paletu pracovních příležitostí.

Hlavní cíle a možnosti rozvoje

Mikroregion a jeho vize do budoucna jsou determinovány celou řadou vlivů, z nichž mezi nejvýznamnější patří charakter území a jeho orientace vůči významným střediskům v regionu. Jde o menší obce v zázemí významných středisek. Obce mikroregionu leží v dobré dopravní poloze vzhledem ke svému středisku Louny. Z pohledu makropolohy je mikroregion relativně dobře dostupný z Prahy a Rakovníka. Mezi cíle patří zejména výrazně zlepšit vybavenost obcí technickou infrastrukturou, především rekonstrukcí, případně vybudovat nové sítě, společný systém odpadového hospodářství revitalizovat krajinu včetně vodních toků a nádrží, zlepšit kulturní a sportovní vybavenost obcí, využít dlouholetých tradic, propagace mikroregionu prostřednictvím internetových stránek zaměřit se na sanaci chátrajících objektů a kulturních památek, významnější měrou integrovat obce mikroregionu, přeshraniční spolupráce snížit nezaměstnanost v mikroregionu podporou podnikatelských aktivit a zemědělských subjektů vytvoření podmínek pro výrobu energie v oblasti z obnovitelných zdrojů.

4 ORGANIZAČNÍ STRUKTURA OBCE

Obec je základním územním samosprávným společenstvím občanů, tvoří územní celek, který je vymezen katastrální hranicí obce. Obec je veřejnoprávní korporací, má vlastní majetek, vystupuje v právních vztazích svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývající. Obec je základním územním samosprávným uspořádáním občanů; tvoří územní celek, který je vymezen hranicí území obce. Obec spravuje své záležitosti samostatně. Státní orgány a orgány krajů mohou do samostatné působnosti zasahovat jen tehdy, vyžaduje-li to ochrana zákona, a jen způsobem, který zákon stanoví. Rozsah samostatné působnosti může být omezen pouze zákonem. Povinnosti může obec ukládat v samostatné působnosti obecně závaznou vyhláškou. Orgány obce je vykonávána přenesená působnost v základním rozsahu ve věcech, které stanoví zvláštní zákony; v tomto případě je území obce správním obvodem.¹¹

Členění obcí podle rozsahu výkonu státní správy:

- Obec základního typu
- Obec s pověřeným obecním úřadem
- Obec s rozšířenou působností
- Obec základního typu

Orgány obce

Orgánem, který samostatně spravuje obec je , je zastupitelstvo. Zastupitelstvo volí ze svých členů starostu, který zastupuje navenek obec a je odpovědný za výkon své funkce zastupitelstvu a místostarostu (zastupuje starostu v době jeho nepřítomnosti). Výkonným orgánem je rada obce skládající se ze starosty a ze členů tvořících zastupitelstvo. Starosta stojí v čele obecního úřadu. Obecní úřad je tvořen místostarostou (nebo místostarosty), tajemníkem (pokud není tato funkce zřízena, pak ji vykonává starosta) a zaměstnanci obecního úřadu. Obecní úřad plní úkoly, které mu uložilo v samostatné působnosti zastupitelstvo obce nebo rada obce, a vykonává

¹¹ *Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích.* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

přenesenou působnost. Zastupitelstvo má pravomoc si zřídit jako své iniciativní a kontrolní orgány výbory. Každá obec musí mít zřízený kontrolní a finanční výbor. Pokud v obci žije podle posledního sčítání lidu alespoň 10 % občanů hlásící se k jiné národnosti než české, pak zřizuje i výbor pro národnostní menšiny. Zastupitelstvo smí také zřídit v částech obce osadní nebo místní výbory. Rada obce je oprávněna zřídit jako své poradní orgány komise. Komise může být zřízena i pro výkon přenesené působnosti obce.

Zastupitelstvo (výbory) - Složeno z členů zastupitelstva obce, jejichž počet na každé volební období stanoví zastupitelstvo obce nejpozději 85 dnů přede dnem voleb do zastupitelstev obcí. Rozhodující počet zastupitelstva obce je počet obyvatel k 1. 1. roku, v němž se konají volby.

Rada (komise) - Výkonným orgánem obce v oblasti samostatné působnosti. Radu obce tvoří starosta, místostarosta a další členové rady volení z řad členů zastupitelstva obce. Rada obce se schází ke svým schůzím dle potřeby, její schůze jsou neveřejné.

Starosta – zastupuje obec navenek, starosta jmenuje a odvolává se souhlasem ředitele krajského úřadu tajemníka, zastupuje ho místostarosta

Obecní úřad – tvoří ho starosta, místostarosta, tajemník, a zaměstnanci obce, pomáhá výborům a komisím v jejich činnosti

Komise rady– rada obce může zřídit jako své iniciativní a poradní orgány komise. Komise je též výkonným orgánem, jestliže jí byl svěřen výkon přenesené působnosti.

Výbory zastupitelstva– zastupitelstvo obce může zřídit jako iniciativní a kontrolní orgány výbory. Zastupitelstvo vždy zřizuje finanční a kontrolní výbor. Předsedou výboru je člen zastupitelstva. Výbor plní úkoly, kterými jej pověří zastupitelstvo.

Osobnostní základ obce

- užší pojetí - tvoří občané obce (občané ČR, kteří mají v obci trvalý pobyt)
- širší pojetí – osoby s trvalým pobytem, přechodným pobytem, osoby zaměstnané na území obce, osoby podnikající na území obce, osoby, které jsou vlastníky nemovitostí

Územní základ obce - každá část území ČR je součástí některé obce s výjimkou vojenských újezdů (př. Brdy, Hradiště, Březina).

Ekonomický základ obce - obec má svůj vlastní majetek, se kterým si samostatně hospodaří dle svého rozpočtu (nemovitosti, movité věci).

Komunální volby - volby zástupců do menších a malých celků územní samosprávy, tedy do zastupitelstev obcí, měst či městských obvodů. Jednou za 4 roky, mohou se konat i nepravidelně, poměrným volebním systémem. (kandidáti či strany získávají počet mandátů či křesel v poměru, který se blíží poměru počtů hlasů získaných od voličů)

Samostatná působnost obce je vymezena v zákonech příkladným výčtem, dále jako péče o vytváření podmínek pro rozvoj sociální péče a pro upokožování potřeb svých občanů v souladu s místními předpoklady a zvyklostmi, především uspokojování potřeby bydlení, rozvoje a ochrany zdraví, dopravy a spojů, výchovy a vzdělávání, potřeby informací, ochrany veřejného pořádku a celkového kulturního rozvoje.¹²

Do samostatné působnosti obci dle zákona patří:

- Hospodaření obce
- Rozpočet a závěrečný účet obce
- Peněžní fondy obce
- Právnícké osoby obce a organizační složky obce a účast obce v právníckých osobách
- Osobní a věcné výdaje na činnost obecního úřadu a zvláštních orgánů obce
- Organizace, řízení, personální a materiální zabezpečení obecního úřadu
- Vydávání obecně závazných vyhlášek obce
- Místní referendum

¹² PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0. s. 27–30.

- Obecní policie
- Ukládání pokut za správní delikty
- Program rozvoje územního obvodu obce
- Územní plán obce a regulační plán
- Spolupráce s jinými obcemi

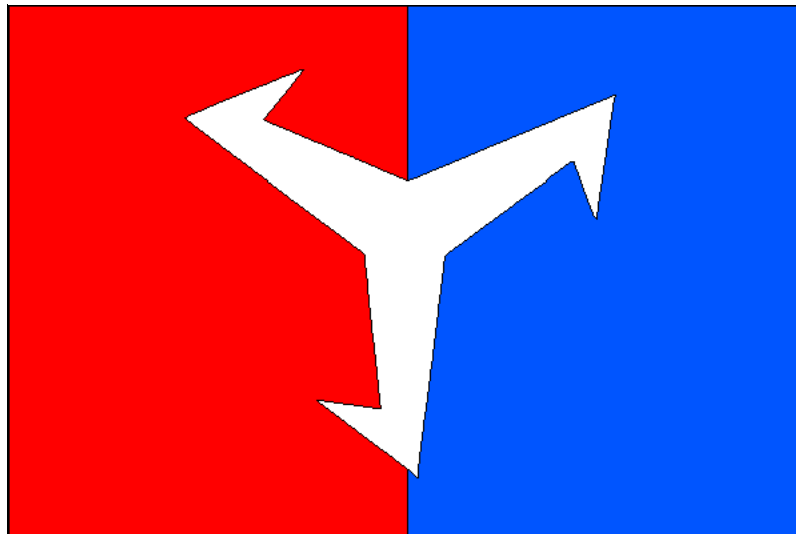
Na základě zvláštních zákonů jsou zahrnuty do samostatné působnosti obce: místní poplatky, zřizování jednotky dobrovolných hasičů a zabezpečení požární ochrany v obci, zajišťování připravenosti obce na mimořádné události, provádění záchranných a likvidačních prací a na ochraně obyvatel, zřizování a správa předškolních a školních zařízení, ochrana veřejného zdraví.

Obec spravuje samostatně záležitosti, které jsou v zájmu obce a občanů obce, pokud nejsou svěřeny krajům nebo pokud nejde o přenesenou působnost orgánů obce nebo o působnost, která je zvláštním zákonem svěřena správním úřadům, a záležitosti, které do samostatné působnosti obce svěří zákon. Pokud zákon nestanoví, zda se jedná o samostatnou či přenesenou působnost, platí, že jde o samostatnou působnost. Toto rozlišení je nutné z důvodů finančních a procesních.

5 OBEC OPOČNO U LOUN

Obec Opočno vznikla na základě zákona o obcích č. 128/2000 Sb. Obec má postavení právnické osoby, v právních vztazích vystupuje svým jménem a nese odpovědnost z těchto vztahů vyplývajících. Organizační struktura obce Opočno se skládá ze starosty, místostarosty, zastupitelstva obce, výborů - kontrolního a finančního, komise – kulturní. Obec se nachází v Ústeckém kraji, v okrese Louny, v údolí potoka Hasiny. Poloha vesnice je cca 7 kilometrů jihozápadně od Loun a 15 kilometrů jižně od Žatce. Obec má okolo 130 obyvatel. Obec je členem svazku Mikroregion lounské podlesí. V obci se nachází obecní úřad, hasičská zbrojnice, hospoda Myslivna, dětské hřiště, kostel Nanebevzetí Panny Marie, kulturní dům. Obec Opočno má dobré vlakové i autobusové spojení, je zde nová vlaková zastávka. V posledních letech se rozvíjí kulturní vyžití, pořádá se zde stále více kulturně – společenských akcí.

Obrázek č. 2 Znak obce Opočno u Loun



Zdroj: *MISTOPISY.CZ*. [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/>.

5.1 HISTORIE OBCE

První písemná zmínka o obci je z roku 1358, to by znamenalo, že obec je již 660 let stará. Název vesnice je odvozen od staročeského přídavného jména „opočen“ tj. opukovitý, kamenitý. V Opočně bývala tvrz a ve 14. století se podle něj psal šlechtický rod, který zde sídlil. Páni z Opočna měli ve znaku hříč, což je ostruha se třemi hroty, která je vytesána na kamenném svorníku klenby kostelní věže. Nejstarší památkou je kostel Nanebevzetí Panny Marie, původní stavba pochází ze 14. století. Další památkou je Fara s kaplankou, pochází z doby po roce 1787. V obci se narodil violoncellista Karel Veselý, člen české filharmonie a profesorem na konzervatoři v Lausanne ve Švýcarsku.

V letech 1710–1713 došlo v Opočně k přestavbě a rozšíření starého gotického kostela, který snad předtím vyhořel. V polovině 18. století byla na zdejší návsi vztyčena plastika sv. Jana Nepomuckého. Jak vyplývá z tereziánského katastru, pořízeného roku 1757, počet usedlostí se v Opočně v následujících 100 letech v podstatě neměnil. Ve vsi bylo jedenáct usedlostí, k dalším třem budovám nepatřily žádné pozemky. Záznamy hovoří také o robotních povinnostech poddaných. Dva zdejší hospodáři museli vypravit třikrát týdně jednosprežný koňský potah, jeden měl tuto povinnost pouze dvakrát týdně. Zbývajících osm hospodářů mělo předepsánu ruční robotu dvakrát v týdnu. V obci se tehdy na omezené rozloze pěstoval chmel a svou živnost zde vykonával krejčí. Roku 1767 se majiteli panství stal rod Schwarzenberků.

Roku 1787 opočenskou farní budovu postihl požár. Následně pak byl postaven nový areál fary s tzv. kaplankou. Za vlády panovníka Josefa II. byl také zrušen starý hřbitov, který se rozkládal okolo kostela. Rok 1802 se do historie Opočna zapsal černým písmem. Tehdy v domě č.p. 15 vypukl požár, který následně zachvátil velkou část obce a zničil tu šest hospodářství, školu, čtyři menší domky a kostel. Živelných pohrom obec v budoucnu postihlo ještě několik, žádná se však svým rozsahem požáru z roku 1802 nepřiblížila.

I přes nešťastný požár byl počátek 19. století pro Opočno velice úspěšným obdobím, ve kterém ves zaznamenala velký růst a rozvoj. K roku 1828 tu stálo již 35 domů, ve kterých žilo na 187 obyvatel. Jejich počet pak do roku 1846 stoupl až na 238.

Opočno v polovině 19. století zajišťovalo duchovní správu pro celé rozsáhlé novohradské panství. Vedle faráře tu působili ještě dva kaplani. Obec pro zbytek panství zajišťovala ještě dvě další služby - svou činnost zde vykonávali dva zvěrolékaři a dvě porodní báby. V Opočně žilo v této době národnostně smíšené obyvatelstvo, to však spolu vycházelo bez problémů.

V polovině 19. století tu převažovali Češi, ve škole se přesto až do roku 1870 vyučovalo německy. Po revolučním roce 1848 došlo ke zrušení vrchnostenské správy. Ta byla nahrazena obecním a okresním zřízením. Za Rakouska však v Opočně samostatný obecní úřad nevznikl, obec byla totiž až do roku 1918 osadou Jimlína – v 90. letech 19. století tento útvar nesl oficiální název "Spojená obec Jimlín, Opočno a Nové Hrady". Okresem Opočno připadlo pod Postoloprty. Když zde však byl okresní úřad zrušen, přešla obec do okresu Žatec (součástí lounského okresu se Opočno stalo teprve po II. světové válce). V roce 1892 byla v Opočně slavnostně otevřená nová čtyřtřídní škola. Roku 1904 Opočnem projel první vlak, otevřena byla trať Louny-Rakovník. K tomuto roku ve vsi žilo rovných 300 obyvatel v 54 staveních. Poblíž obce byl v provozu kamenolom, lidem v obci sloužily dva hostince, tři koloniály, jeden obchodník s vínem a prodejce střížního zboží. Dále tu svou živnost vykonávali pekař, tři ševci, dva řezníci, jeden pánský holič, dámská krejčová, košíkář, sedlář, provazník, kovář, truhlář a kolář.

Přelom 19. a 20. století byl v Opočně ve znamení velkého rozvoje spolkového života. Jako první tu byl roku 1893 založen spolek hasičů. V roce 1905 pak v obci vznikla Národní jednota severočeská, jejím cílem byla podpora české kulturní činnosti. Roku 1910 byl dále založen místní odbor Českého chmelařského spolku. Do dalšího vývoje společenského života v obci v roce 1914 vstoupila první světová válka. Ta s sebou přinesla řadu útrap, po jejím skončení však rozvoj obce postupně pokračoval dál. Ještě během války, roku 1916, byla v obci založena knihovna. Hned v roce 1919 tu pak vznikl Červený kříž a Dělnická tělovýchovná jednota. O dva roky později byl v Opočně založen také Sokol. Ten zde v roce 1932 postavil svou sokolovnu, která se stala nejen sportovním, ale také společenským a kulturním centrem dění v obci. Mimo jiné se zde pořádala i divadelní představení. V roce 1932 se v obci začal také hrát hokej, který si tu postupně vytvořil dlouholetou tradici. Krátce po válce, v roce 1921, se

Opočno a Jimlín rozdělily a v obou obcích vznikly samostatné obecní úřady. V letech 1924 - 1928 pak v Opočně proběhla pozemková reforma, mezi 57 přídělců tu byla rozdělena půda o rozloze 40 ha 57 arů. K roku 1930 bylo v obci 77 domů, celkem zde žilo na 329 obyvatel. Opočno mělo samostatnou správu až do roku 1960, kdy spolu s Jimlínem a Zeměchy vytvořilo společný MNV se sídlem v Jimlíně. V roce 1981 pak bylo Opočno s Jimlínem a dalšími obcemi začleněno do velkého celku, jehož střediskovou obcí byly Hřivice. V roce 1989 se však tento soubor složených obcí rozpadl a volbami do obecních zastupitelstev v roce 1990 byla obnovena samostatná obec Opočno u Loun s vlastním obecním zastupitelstvem a vlastním starostou. K roku 1990 měla obec 70 domů, žilo zde na 105 obyvatel.

5.2 OCENĚNÍ VĚNOVANÁ VÝZNAMNÝM OBČANŮM

Obec Opočno oceňuje významné občany nebo osobnosti za zásluhy o obec, její kulturní, společenský, sportovní život nebo hrdinský čin Čestným občanstvím nebo Cenou obce – Řádek knížete Oldřicha. Ocenění přiznává zastupitelstvo obce na návrh kteréhokoliv občana, spolu či právnické osoby.¹³

Čestní občané obce

Ing. Josef Kalaš

Čestné občanství bylo uděleno in memoriam zastupitelstvem obce dne 22. 4. 2008 za obecní zásluhy. Ing. Josef Kalaš byl iniciátorem osamostatnění Opočna po roce 1989 a jeho prvním starostou v obnovené historii. Ocenění převzala při příležitosti oslav 650. výročí od první písemné zmínky o obci dne 21. června 2008 z rukou starosty Jaroslava Richtera manželka paní Ludmila Kalašová.

¹³ *Oficiální stránky obce Opočno*. [online]. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <http://www.obec-opocno.cz/>.

JUDr. Milouš Červencel

Čestné občanství bylo uděleno zastupitelstvem obce dne 12. 4. 2011 za významný přínos kulturnímu životu obce. JUDr. Milouš Červencel, rodák ze sousedních Touchovic, je neúnavným iniciátorem dlouhé řady kulturních akcí v obci. Ocenění si JUDr. M. Červencel převzal z rukou starosty Jaroslava Richtera při příležitosti životního jubilea dne 7. května 2011.

Ing. Josef Holý

Čestné občanství bylo uděleno in memoriam zastupitelstvem obce dne 23.9.2014 za významné zásluhy o propagaci obce a literární činnost. Ing. Josef Holý, opočenský rodák, se významnou měrou zasloužil za povědomí veřejnosti o Opočně svou literární tvorbou. Psal a publikoval, byl spoluautorem knih Ivane, dej gól (1994), Kapitol z dějin litvínovského hokeje (1996), Sportsmani a rošťáci (1998) a Když Opočno hrálo Kanadu (2000). Rovněž reprezentoval Opočno v hokejovém klubu SK Opočno, odkud odešel hrát vyšší ligu do Litvínova. Čestné občanství Ing. Holého bylo starostou Václavem Fymanem slavnostně veřejně vyhlášeno dne 28. října 2014.

5.3 UDÍLENÍ ŘÁDU KNÍŽETE OLDŘICHA

Při příležitosti 1. výročí Setkání Oldřicha a Boženy v Opočně bylo zastupitelstvem obce usnesením ze dne 15. 4. 2014 oceněno Řádem knížete Oldřicha prvních 11 občanů. Řád si ocenění převzali během Pochodu za Oldřichem a Boženou 10. května 2014 z rukou letošního představitele knížete Oldřicha, pana Petra Bendla:

pan Jaroslav Richt, dlouholetý starosta Opočna - za obětavou práci pro obec Opočno, její rozkvět a propagaci, za podporu kulturní činnosti v obci

pan Josef Somr, vynikající český herec - za dlouholetou spolupráci s obcí Opočno propagující její činnost a za udržování odkazu dávné historie obce.

28. října 2016 byli při příležitosti státního svátku oceněni a převzali Řád knížete Oldřicha:

Sbor dobrovolných hasičů Opočno za obětavou a aktivní práci pro obec Opočno a za podporu a rozvoj kulturního sportovního a společenského života v obci. Řád převzal starosta sboru Karel Pilař.

Myslivecký spolek Nový hrad za obětavou a aktivní práci v obci a za podporu kulturního života v obci Opočno. Řád převzal předseda spolku Vladimír Rác.

Sbor dobrovolných hasičů Touchovice za obětavou a aktivní práci pro obec Opočno a za spolupráci na rozvoji kulturního života v obci Opočno. Řád převzal starosta sboru Jiří Šubrt.

TJ Touchovice za obětavou a aktivní podporu obci Opočno a za spolupráci na rozvoji kulturního života v obci Opočno. Řád převzal předseda tělovýchovné jednoty Pavel Hajm.

5.4 HOSPODAŘENÍ OBCE OPOČNO U LOUN

Rozpočet obce Opočno u Loun se skládá z příjmů a výdajů. Příjmy obce tvoří: daňové příjmy - DPPO, DPFO, DPH, poplatek za psa, poplatek za odpad, poplatek z užívání veřejného prostranství, správní poplatky, daň z nemovitosti, nedaňové příjmy jsou – Nájemné z bytů, nebytových prostor, hřobových míst, z pozemků, příspěvek EKO-KOM, poskytování služeb (vstupné), prodej zboží, příjmy z úroků, přijaté dotace (dotace z Veřejně prospěšného programu), ostatní převody z vlastních fondů. Výdaje obce tvoří: běžné výdaje – komunikace, kulturní dům (sokolovna), kultura, bytové hospodářství, veřejné osvětlení, hřbitov, nebezpečný odpad, komunální odpad, ostatní odpad, vzhled obce a zeleň, ochrana obyvatelstva, dobrovolní hasiči, zastupitelstvo obce, volby do zastupitelstva, volby prezidenta, místní správa, finanční operace, převody fondům a z fondů, finanční vypořádání minulých let, kapitálové výdaje (investiční) – veřejné osvětlení. Rozpočet je schodkový a jeho rozdíl bude financován z fondu rozvoje obce.¹⁴

5.5 MÍSTNÍ POPLATKY

Obecně závazná vyhláška č. 1/2011 - o místním poplatku ze psů

Zastupitelstvo obce Opočno se na svém zasedání dne 27.9.2011 usneslo vydat na základě § 14 odst. 2 zákona č. 565/1990 Sb., o místních poplatcích, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o místních poplatcích“), a v souladu s ustanovením § 10 písm. d) a § 84 odst. 2 písm. h) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení), ve znění pozdějších předpisů, tuto obecně závaznou vyhlášku (dále jen „vyhláška“):

Obec Opočno touto vyhláškou zavádí místní poplatek ze psů (dále jen „poplatek“). Řízení o poplatku vykonává Obecní úřad Opočno (dále jen „správce poplatku“). Předmět poplatku - Poplatek se platí ze psů starších tří měsíců. Poplatníkem je držitel

¹⁴ *Obec Opočno: Úřední deska - Hospodaření obce* [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.obec-opocno.cz/>.

psa. Držitelem psa je fyzická nebo právnická osoba, která má trvalý pobyt nebo sídlo na území obce Opočno.

Vznik a zánik poplatkové povinnosti - poplatková povinnost vzniká držiteli psa v den, kdy pes dovršil stáří tří měsíců, nebo v den, kdy nabyl psa staršího tří měsíců. V případě držení psa po dobu kratší než jeden rok se platí poplatek v poměrné výši, která odpovídá počtu i započatých kalendářních měsíců. Při změně místa trvalého pobytu nebo sídla platí držitel psa poplatek od počátku kalendářního měsíce následujícího po měsíci, ve kterém změna nastala, nově příslušné obci.

Poplatková povinnost zaniká dnem, kdy přestala být fyzická nebo právnická osoba držitelem psa (např. úhynem psa, jeho ztrátou, darováním nebo prodejem), přičemž se poplatek platí i za započatý kalendářní měsíc, ve kterém taková skutečnost nastala.

Ohlašovací povinnost

Poplatník je povinen ohlásit vznik poplatkové povinnosti do 15 dnů ode dne vzniku poplatkové povinnosti. Ve stejné lhůtě se ohlašuje nárok na osvobození.

Obsah ohlášení upravuje zákon o místních poplatcích.

Dojde-li ke změně údajů uvedených v ohlášení, je poplatník povinen tuto změnu oznámit do 15 dnů ode dne, kdy nastala.

Sazba poplatku

Sazba poplatku činí za kalendářní rok: 50 Kč.

Tabulka č. 1 Rozpočtový výhled na období 2017–2018

	Výhled 2017	Výhled 2018
Sdílené daně	1 280 000	1 280 000
Místní poplatky (odpad, pes, správní)	70 000	70 000
Daňové příjmy celkem	1 350 000	1 350 000
Nájmy bytové	70 000	70 000
Nájmy nebytové (a pozemky)	10 000	10 000
Příspěvek EKO-KOM	5 000	5 000
Úroky	1 000	1 000
Nedaňové příjmy celkem	86 000	86 000
Dotace (výkon státní správy)	50 000	50 000
Příjmy celkem	1 486 000	1 486 000
Rozhlas poplatek	2 000	2 000
Kultura	70 000	70 000
Opravy obecního majetku	70 000	70 000
Veřejné osvětlení	30 000	30 000
Odpad	90 000	90 000
Zeleň (2x VPP, dohody PP, materiál, phm, opravy)	100 000	100 000
Hasiči	10 000	10 000
Zastupitelstvo (odměny, cestovné, repre fond)	140 000	140 000
Místní správa (plat + odvody, energie, telefon, poštovné, peněžní služby, materiál, oprava, služby, mikroregion)	510 000	510 000
Výdaje celkem	1 022 000	1 022 000
Přebytek	464 000	464 000

Přebytek bude použit na investice nebo tvorbu Fondu rozvoje obce.

Zdroj: Obec Opočno: Úřední deska - Hospodaření obce [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.obec-opocno.cz/>.

6 SWOT ANALÝZA OBCE

Standartní metoda regionálního rozvoje. Odhaluje a porovnává vnitřní silné a slabé stránky, možnosti a hrozby působící zvenčí. Smyslem SWOT analýzy je akceptování silných stránek, odstraňování, omezování slabých stránek. Cílem je zvýšení pravděpodobnosti budoucí realizace příhodných možností a omezení dopadu hrozeb. SWOT analýza je komplexní metodou kvalitativního hodnocení. Smysl metody spočívá v ohodnocení jednotlivých faktorů (faktory vyjadřující silné a slabé stránky subjektu, faktory vyjadřující příležitosti a ohrožení působící z vnějšího prostředí).¹⁵

SWOT analýza je zkratkou anglických slov:

- Strengths – přednosti, silné stránky
- Weaknesses – nedostatky, tj. slabé stránky
- Opportunities – příležitosti
- Threats – hrozby

SWOT analýza je součástí strategického dlouhodobého plánování. Umožňuje formulovat strategické vize: rozvojem silných stránek, odstraněním slabých stránek, využitím budoucích příležitostí, eliminací rizik. Metoda SWOT analýzy se v územním plánování používá ke zjištění a hodnocení udržitelného rozvoje území. Při vyhodnocování udržitelného rozvoje území se silné a slabé stránky, příležitosti a ohrožení dělí tematicky na několik okruhů, například na: horninové prostředí, vodní režim, životní prostředí, ochranu přírody a krajiny, zemědělský půdní fond a pozemky určené k plnění funkcí lesa, veřejnou dopravní a technickou infrastrukturu, sociodemografické podmínky, bydlení, rekreaci, hospodářské podmínky. Výsledkem tematického zjištění je vyhodnocení rovnováhy vztahu územních podmínek pro příznivé životní prostředí, pro hospodářský rozvoj a pro soudržnost společenství obyvatel území.

¹⁵ PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: Cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5256-3. s. 27.

6.1 SWOT ANALÝZA OBCE OPOČNO U LOUN

Obec Opočno se nachází nedaleko Loun a blízko u Žatce. V obci je dobré spojení veřejné dopravy, je zde autobusová i vlaková zastávka. Obec je členem Mikroregionu lounské podlesí. Ve vesnici je spolek dobrovolných hasičů, nachází se zde hospoda Myslivna. V obci jsou dva rybníky. V obci kulturní dům, který je důležitou součástí kulturně – společenského dění

Jako silné stránky obce Opočno bych vyzdvihla jejich polohu, z vesnice je blízko do dvou menších měst, do Loun a do Žatce. Do Loun je velmi dobré vlakové spojení, vlak jezdí téměř každou hodinu a vzhledem k tomu že je zde pouze malý krámk s velmi krátkou otevírací dobou, je toto plusem. Avšak směrem na Žatec je to s dopravou horší, jezdí odsud autobus do Lipence nebo Tuchořic, kde se musí přestupovat, pokud se člověk potřebuje dopravit do Žatce. V obci je nová vlaková zastávka, která byla postavena ke konci minulého roku, poté co stará zastávka s nevyužívaným nádražním domkem byla zbourána. Jako negativní se jeví zvyšování průměrného věku obyvatelstva, mladší generace migrují do větších měst či za prací. Dalším negativním jevem je vysoká vyjíždka obyvatelstva za prací, v obci nejsou k dispozici volná pracovní místa. Velmi dobře se za posledních pár let rozvíjí kulturní dění v obci, pravidelně se zde pořádají v zimě dva plesy v kulturním domě, v létě a na podzim se zde odehrává množství společenských akcí vhodných zejména pro děti ale i pro dospělé, například dětský den, který bývá spojen s ukázkou hasičské techniky, dále pálení čarodějnic, a v neposlední řadě se každoročně po hasičském plesu koná dětský karneval.

Každý rok se v obci koná pochod Oldřicha a Boženy, kdy se sejde plno místních i cizích občanů, každý se může zúčastnit, jde se z vesnice Opočno do vedlejší obce Touchovice, kde se koná ukázka rytířských soubojů, ukázka dravců a jejich výcviku, je zde ukázka hasičské techniky a spoustu zábavy pro děti. Díky spolupráci s obcí Lidice zasloužení se bývalého ředitele památníku Lidice, se rozvíjí kultura v Opočně. V minulém roce zde díky tomuto byl známý herec Josef Somr, který zde besedoval s místními občany, byl zde již podruhé.

Jako metodu zjištění a porovnání kladů a nedostatků obce je vhodné použít metodu SWOT analýzy. Zvolíme si silné a slabé stránky obce, příležitosti a hrozby obce, které budeme hodnotit. Vytvoříme si tabulku, do které vše zaneseme a zvolíme si systém ohodnocení jednotlivých parametrů. Pozitivní kritéria jsou silné stránky a příležitosti a negativní kritéria jsou slabé stránky a hrozby. Každému kritériu přidělíme určitý parametr obce, který bude hodnocen známkou (hodnocení) a váhou známky. Váha jednotlivého kritéria musí dát vždy součet jedna. U negativních hledisek, slabé stránky a hrozby, použijeme záporné hodnocení. U pozitivních hledisek, silné stránky a příležitosti, použijeme kladné hodnocení. Silné a slabé stránky jsou vnitřními ukazateli, zatímco hrozby a příležitosti jsou vnějšími ukazateli.

Ve výsledku SWOT analýzy zvláště vyhodnotíme vnější a vnitřní ukazatele. Nakonec dle výsledku zhodnotíme situaci obce a navrhne opatření. Čím konkrétněji dokážeme jednotlivé položky SWOT pojmenovat, tím konkrétnější a přínosnější budou výsledky SWOT analýzy. Budeme mít lepší podklady pro vytvoření funkčních plánů a strategií.

Tabulka č. 2 SWOT analýza – zhodnocení vnitřních faktorů obce

	Váha	Hodnocení	Vyhodnocení
Silné stránky (vnitřní faktor)			
Kulturní dům - sokolovna	0,3	5	1,5
Blízká poloha od měst	0,3	5	1,5
Vlakový spoj (do Loun)	0,2	4	0,8
Vodstvo – 2 rybníky	0,1	3	0,3
Čisté ovzduší	0,1	3	0,3
Slabé stránky (vnitřní faktor)			
Mobilita obyvatel za prací	0,4	-5	-2
Volnočasové alternativy	0,2	-3	-0,6
Pokles počtu obyvatel	0,3	-3	-0,9
Pošta	0,1	-2	-0,2

Zdroj: autor práce

Tabulka č. 3 SWOT analýza - zhodnocení vnějších faktorů obce

	Váha	Hodnocení	Vyhodnocení
Příležitosti (vnější faktor)			
Renovace kulturního domu	0,4	5	2
Rybníky – pronájem, soutěže v rybolovu	0,2	3	0,6
Prohloubení spolupráce v mikroregionu	0,4	5	2
Hrozby (vnější faktor)			
Stárnutí obyvatelstva	0,4	-4	-1,6
Ohrožení záplavami	0,1	-1	-0,1
Zvyšování užívání osobních aut	0,25	-3	-0,75
Nedostatečná propagace obce	0,25	-5	-1,25

Zdroj: autor práce

Tabulka č. 4 Vyhodnocení SWOT analýzy (porovnání faktorů)

	Pozitivní kritéria	Negativní kritéria
Vnitřní faktory	4,4	-3,7
Vnější faktory	4,6	-3,7
Součet	9	-7,4

Zdroj: autor práce

Výsledek SWOT analýzy = $9 - 7,4 = 1,6$

Dle výsledku SWOT analýzy by se obec měla zaměřit na své silné stránky a příležitosti. Přínosné by bylo soustředit se na mikroregionální spolupráci a rozvoj, rozšířit spolupráci mezi obcemi, společně se zaměřit na činnost kulturně – společenských akcí, vzájemně si takto vypomoci. Následkem tohoto by se začali více koncentrovat občané i do vesnice a nevyhledávali by již tolik akcí jinde.

Jedno z dalších oblastí, kam by obec měla zaměřit pozornost, kde by obec mohla zvýšit své příjmy a využít svých pozitiv, je využití rybníků. Mohla by zavést každoroční soutěž v rybolovu, například s dobrovolným či minimálním startovním, kde by jednotlivci, který by se zúčastnil, zaplatil např. 50 Kč.

Příklad: Rybářské soutěže by se zúčastnilo 40 osob, kde každý zaplatil 50 Kč, jako startovné. V ceně startovního by byla limonáda pro děti zadarmo. Dále by bylo po skončení závodů opékání buřtů, kde by byla stanovena symbolická cena 20 Kč. Buřt na opékání si koupilo 30 lidí.

Výpočet příjmu pro obec

Příjem ze startovního 40x50 = 2000

Příjem z prodaných buřtů na opékání: 20x30 = 600

Celkový příjem by činil 2 600 Kč. I když tento příjem by nebyl pro obec nijak obzvláště přínosný, tak by byl pozitivní pro zviditelnění obce, pozvedl by zájem občanů o obec, přivedl by do obce nové návštěvníky a tím by se mohla obec dostat do podvědomí občanů i z okolních vesnic.

Dalším návrhem pro zhodnocení silných stránek obce je pronájem druhého rybníka, který je chovný. V případě pronájmu by cena za měsíc pronájmu činila 25 000 Kč. Za okolností, že rybník je udržovaný a je v něm pár druhů ryb, není nutné dosadit velké množství ryb. Při ročním pronájmu by měla obec příjem z nájmu této vodní plochy 300 000 Kč. Tato částka by byla již znatelná v rozpočtu obce.

Peníze získané z pronájmu rybníka by mohla obec použít na částečnou renovaci a údržbu svého kulturního domu. Mohla by nabídnout spolupráci místním řemeslníkům z regionu, kteří by mohli poté díky spolupráci s obcí zde propagovat své služby. Díky zlepšení stavu kulturního domu, by pak mohla obec rozvíjet sportovní činnosti v tomto objektu či pořádat více kulturních a společenských akcí, z kterých by pak mohla mít také příjem, např. ze vstupného na tyto akce.

Pro větší účast na kulturních a společenských akcích by obec mohla zefektivnit propagaci těchto akcí, například roznosem propagačních letáků v okolních obcích, vyvěšením plakátů v obci a ve vedlejších obcích. Vyhlásit akce v rozhlase, např. hlásit v pravidelnou stejnou dobu, pro lepší efektivitu. Výrazněji akce reprezentovat na svých webových stránkách a na stránkách Mikroregionu lounské podlesí. Vylepit plakáty v místní hospodě a na dobře viditelných místech v obci.

Tabulka č. 5 Základní porovnání silných, slabých stránek, příležitostí a ohrožení

Silné stránky	Slabé stránky
Poloha obce – 8,4 km od Loun, 14,9 km od Žatce	Zvyšování průměrného věku obyvatel
Vlaková, autobusová doprava	Značná vyjížďka obyvatel za prací
Hospoda Myslivna	Není zde pošta
Dětské hřiště	Krámeček Coop – krátká a nevhodná otevírací doba
Kulturní dům	-
Vodstvo – potok, 2 rybníky	-
Hřbitov	
Příležitosti	Ohrožení
Členství obce v mikroregionu lounské podlesí	Stárnutí obyvatel obce
Dostatečné vlakové spojení do města Louny	Nevhodný autobusový spoj do města Žatec
Kulturní akce, aktivní spolky – Sbor dobrovolných hasičů, Šachový spolek	Hrozba záplav

Zdroj: autor práce

Analýza dílčích oblastí

Tabulka č. 6 Doprava a dostupnost obce

Silné stránky	Slabé stránky
Dobré vlakové spojení	Vysoká denní mobilita obyvatel
Snadná dopravní dostupnost obce	Vzdálenost napojení obce na celostátní dálniční síť
Nízká dopravní vytíženost	-
Příležitosti	Ohrožení
Zlepšení autobusových spojů směrem na město Žatec	Zvyšování užívání osobních aut

Zdroj: autor práce

Obec se nachází na strategické poloze, nedalekou dvou menších měst, do kterých je vcelku dobrá dostupnost, ať už vlakem, tím mohou občané jet téměř každou hodinu do Loun, nebo autobusem do Žatce, ale s přestupy. Negativním jevem je vysoká denní mobilita obyvatel, ať už za prací či nákupem do měst. Obec sousedí s obcemi Touchovice, Jimlín a Lipenec. S Touchovicemi velmi úzce spolupracuje při kulturních a společenských akcích, s Jimlínem má obec dobré vztahy, co se týká sportovních aktivit, v této obci se nachází krám i hospoda, do Lipence dojíždí spousta dětí na základní školu. Pozitivním jevem je nízká dopravní vytíženost obce, denně zde neprojíždí velké množství aut, to má dopad na kvalitu ovzduší. Vzdálenost Opočna od hlavního města Prahy je 70 kilometrů.

Tabulka č. 7 Památky a atraktivita obce využitelné pro cestovní ruch

Silné stránky	Slabé stránky
Webové stránky	Nedostatečná infrastruktura pro turisty
Pochod Oldřicha a Boženy	Nedostatečná nabídka alternativ trávení volného času
Spolupráce s obcí Lidice	Obsahová orientace webových stránek na cestovní ruch
Spolupráce při kulturních akcích s obcí Touchovice	-
Hospoda Myslivna	-
Příležitosti	Ohrožení
Cyklostezka	Neznalost obce
Propagace obce, jejich zajímavostí (informační tabule v obci)	Nedostatečná propagace obce a jejich atraktivit
Vydávání publikací o historii obce, o aktivitách obce	Výběr jiné oblasti pro bydlení

Zdroj: autor práce

V obci se nachází jen hrstka památek, kostel Nanebevzetí panny Marie, Socha svatého Jana Nepomuckého, stará fara, která je nyní v soukromém vlastnictví a probíhá zde rekonstrukce, pomník padlým v první světové válce. Díky rozvíjení se v oblasti kulturních aktivit se Opočno dostává do podvědomí turistů, dá se říci, že po této stránce pozvolna rozkvétá.

Tabulka č. 8 Kvalita života obyvatel a vybavenost obce
(Vývojové trendy, charakteristiky obyvatel, možnosti trávení volného času, dostupnost služeb v obci.)

Silné stránky	Slabé stránky
Možnost rybolovu - rybníky	Klesání počtu obyvatelstva
Spolek dobrovolných hasičů	Převažující starší generace
Šachový spolek	-
Zázemí pro kulturní vyžití – kulturní dům	-
Dostačující technická infrastruktura	-
Dětské hřiště	-
Příležitosti	Ohrožení
Pořádání více kulturně společenských akcí	Převládnutí obyvatel v neproduktivním věku
Zřízení obecní knihovny	-

Zdroj: autor práce

Kvalita života obyvatel se stává zajímavější po kulturní stránce, díky zapojení Opočna do spolupráce s ostatními obcemi, středobodem pro kulturní vyžití je kulturní dům, též nazývaný sokolovna. Jako návrh do budoucna by mohlo být větší využití sokolovny pro sportovní účely, například cvičení pro maminky s dětmi či pro mládež ale i zapojení staršího obyvatelstva. Díky nízkému znečištění ovzduší je zde téměř nedotčená příroda, vhodná pro různé aktivity, např. pro pěší turistiku. V obci se nachází dva rybníky, jeden určen k chovu ryb a druhý k rybolovu. V obci je dětské hřiště, které je udržované v rámci možností obce, nedávno zde bylo zřízeno dětské pískoviště.

Tabulka č. 9 Udržení kvality životního prostředí

Jde o kvalitu hospodářství, ekologické zátěže, odpadové, vodní hospodářství, nebezpečí živelných katastrof.

Silné stránky	Slabé stránky
Převaha zemědělské půdy v katastrálním území obce	Nevyužití alternativních zdrojů energií
Žádné ekologické zátěže	-
Čisté ovzduší	-
V obci jsou popelnice na třídění odpadu	-
V obci – 2 kontejnery na bio odpad	-
Příležitosti	Ohrožení
Energetická opatření – zateplování, alternativní zdroje energie	Znečišťování ovzduší při topení tuhými palivy
Omezení topení tuhými palivy	Zvýšení nákladů na vytápění při preferenci alternativních zdrojů tepla
Využití užitné hodnoty dešťové vody	-
Zřízení kanalizace v obci	-

Zdroj: autor práce

V katastrálním území obce je převážnou částí zemědělská půda. Nejsou zde žádné ekologické zátěže. V obci jsou k dispozici občanům obce popelnice na tříděný odpad, dva kontejnery na bio odpad, jeden se nachází u hřbitova a druhý u nádraží. V roce 2016 zastupitelstvo schválilo zřízení kanalizace a napojení kanalizačních přípojek. Obec uzavřela smlouvu s firmou PROVOS, s. r. o. V obci převážná část obyvatelstva topí tuhými palivy, mohlo by docházet k nadměrnému znečištění ovzduší, do budoucna by se situace mohla vyřešit alternativními zdroji tepla, například tepelnými čerpadly.

7 NÁVRH NA ZLEPŠENÍ ATRAKTIVITY OBCE

Vzhledem k narůstajícímu počtu kulturních aktivit obce, by bylo efektivní zinovovat a zrekonstruovat prostředí kulturního domu, které je pro obci základem kulturně společenských akcí, zároveň slouží jako reprezentativní objekt obce Opočno. V případě nedostatku finančních možností, by bylo možné alespoň zvelebit například skluzavku, houpačky a kolotoč na dětském hřišti, nebo jej rozšířit.

Dalším zajímavým řešením pro zatraktivnění obce pro místní obyvatelstvo by mohlo být zřízení obecní knihovny v bývalé škole. Tyto alternativy by mohla obec zvládnout zčásti svépomocí, či s pomocí místního spolku dobrovolných hasičů. Dále by zde mohla obec využívat vodních ploch, k pronájmu, nebo by mohla zpoplatnit rybolov.

K vytvoření vhodných podmínek základny pro společenské akce za účelem zatraktivnění obce by byl efektivním řešením projekt na rekonstrukci kulturního domu. Cílem by bylo vytvořit modernější prostředí pro kulturní dění v obci. V kulturním domě by bylo potřeba zrenovovat podlahu, předělat vytápění objektu, výměna toalet a předělat starou šatnu, která má ještě komunistický vzhled.

Obec by mohla oslovit řemeslníky a odborné pracovníky z mikroregionu. Část tohoto projektu by mohla financovat obec, pokud by měla dostatečné příjmy, například z pronájmu vodní plochy, nebo by mohla zažádat o dotaci.

Obec vypracovala projekt na rekonstrukci kulturního domu. S vypracováním podání žádosti a vyřízení je obtížná administrativa a tudíž obec najala externí firmu na vyřízení dotace.

PROJEKT NA REKONSTRUKCI KULTURNÍHO DOMU

Cíl projektu: Vylepšení kulturního zázemí obce Opočno u Loun, zlepšení prostředí pro společenské akce, možností využití prostředí pro sportovní účely. Cílem je podpořit rozvoj venkova v oblasti kulturní.

Zaměření projektu: je zaměřen na zlepšení kultury v obci, ale i v mikroregionu s využitím služeb místních odborníků a řemeslníků

Cílová skupina: obyvatelé obce Opočno, obyvatelé z okolních obcí

Věková skupina: Neomezena

Místo realizace: Opočno u Loun

Popis současného stavu objektu realizace: vytápění krbovými kamny, opotřebované sociální zařízení, nutnost výměny, stará parketová podlaha – potřeba obroušení a nového nátěru, potřeba zateplení části, kde se nachází sociální zařízení, nutná inovace šatny, rovněž potřeba zateplení v této části

Obsah projektu: obroušení a nový nátěr podlahy, výměna toalet, zateplení části budovy, kde se toalety nachází, demontáž starých věšáků v šatně, potřeba nově vymalovat a rovněž zateplit, nutná výměna vchodových dveří z důvodu velkého úniku tepla.

Projekt obec vyčíslila na 2 000 000, přičemž je schopna sama financovat 25 % tohoto projektu. Obec si podala žádost o dotaci. Obec zadala vyřízení dotace firmě Alnio GROUP s. r. o., která se zabývá dotačními službami.

Tato firma má širokou nabídku služeb týkající se vyřizování dotací.

Firma se specializuje na tyto činnosti při vyřizování dotací:

- výběr vhodného dotačního titulu
- optimalizaci Vašeho záměru
- kompletní zpracování žádosti o dotaci včetně všech příloh
- výběrová řízení
- kompletní dotační management
- stálou péči po celou dobu realizace projektu
- případové studie, studie proveditelnosti, marketingové studie
- odbornou pomoc při řešení Vašeho záměru
- zprostředkovatelskou a poradenskou činnost, konzultace s našimi partnery v odborných oblastech

Tato firma obci nabídla vyřízení dotace, účelem bude vylepšení jejího vzhledu a vyhovění žádosti z projektu na rekonstrukci kulturního domu.

Podmínky

Maximální výše investice je 5 mil. Kč, v případě svazků obcí až 20 mil. Kč. Způsobilým výdajem není nákup použitých zařízení a mobilních dopravních prostředků určených k přepravě osob. Projekt smí být realizován pouze na území obce do 500 obyvatel, svazky obcí mohou zahrnovat i obce o vyšším počtu obyvatel, avšak projekt smí být realizován pouze v obcích do 500 obyvatel. Žadatel musí mít prokazatelně uspořádány vlastnické nebo nájemní vztahy k nemovitostem, které souvisí s realizací projektu.

Doplňující informace

Pro obce existuje možnost průběžného financování, pokud žadatel rozdělí realizaci projektu na dvě části. Toto rozdělení musí být reflektováno již při podání žádosti o dotaci, nikoliv dodatečně. V tomto případě lze poskytnout jednu průběžnou platbu do výše 50% způsobilých výdajů.

ZÁVĚR

Obec jako základní samosprávný celek rozhoduje v rámci své samosprávy o některých činnostech sama, prostředky získává z daní a místních poplatků a snaží se poskytovat služby pro své občany. Obec vykonává i státní správu v rámci přenesené působnosti, na kterou dostává určité finanční prostředky ze státního rozpočtu. Tyto příjmy však leckdy nejsou dostatečné a obec musí hledat jiné zdroje pro své projekty, proto pak obec provozuje vedlejší hospodářskou činnost, například pronajímá svůj majetek, žádá o dotace od kraje či státu nebo zažádá o úvěr.

Cílem bakalářské práce bylo zhodnotit situaci obce Opočno u Loun, z různých aspektů. K tomuto hodnocení byla použita SWOT analýza. Bylo navrženo řešení a opatření do budoucna. Pro obec by z hlediska navýšení příjmů bylo výhodné nabídnout chovný rybník k pronájmu, tímto by se získalo množství peněz využitelné pro rozvoj a údržbu obce. Mezi přínosné aspekty obce patří kulturní dům, který je dějištěm kultury, avšak byla by zde potřebná rekonstrukce a inovace objektu. Dále je zde kulturně – vývojový potenciál ve spolupráci obcí, které jsou ve svazku Mikroregionu lounské podlesí. V obci je částečná vybavenost pro volný čas – dětské hřiště, hospoda Myslivna, spolek šachistů a sbor dobrovolných hasičů. Kvalita života obyvatel se stává zajímavější po kulturní stránce, díky zapojení Opočna do spolupráce s ostatními obcemi, středobodem pro kulturní vyžití je kulturní dům. Jako návrh do budoucna by mohlo být větší využití tohoto objektu pro sportovní účely, například cvičení pro maminky s dětmi či pro mládež ale i zapojení staršího obyvatelstva. Díky nízkému znečištění ovzduší je zde téměř nedotčená příroda, vhodná pro různé aktivity, např. pro pěší turistiku. Jako záporný jev se jeví stárnutí populace, malý příliv nových obyvatel a nízká porodnost v obci, vysoká migrace obyvatel za prací, nárůst užívání automobilů. Avšak i přesto je možný pozitivní rozvoj obce do budoucna.

Velké zodpovědnost je na starostovi a zastupitelstvu obce, kteří se snaží o rozvoj a obnovu v obci, udržování obce a její rozkvět. Rozvoj a údržba však není jen na těchto orgánech obce, ale i na občanech obce, jsou důležitým článkem samotné obce. Mohou se také zasloužit o udržitelný rozvoj obce.

Pokud obec nemá dostatek prostředků na rozvoj či údržbu obce, pak jsou tu možnosti dotace od kraje, státu a z fondů Evropské Unie. Existují různé fondy a programy, nejaktuálnějším programem od EU je Program rozvoje venkova. Program rozvoje venkova se zaměřuje na zvýšení konkurenceschopnosti zemědělských, lesnických a potravinářských podniků, posílení zaměstnanosti venkova při zachování trvalé udržitelnosti a zohlednění přírodních znevýhodnění venkovských oblastí, obnovu, zachování a zesílení místních ekosystémů, podporu efektivního využívání energetických zdrojů a přechod na nízkouhlíkové venkovské hospodaření, sociální začleňování a potírání chudoby na venkově.

SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ

Seznam použitých českých zdrojů

PROVAZNÍKOVÁ, Romana. *Financování měst, obcí a regionů - teorie a praxe*. 3. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2015. ISBN 978-80-247-5608-0. 288 s.

VOCHOZKA, Marek a Petr MULAČ. *Podniková ekonomika*. Praha: Grada, 2012. ISBN 9788024743721. 576 s.

KRUNTORÁDOVÁ, Ilona. *Politické aspekty financování českých měst*. Praha: Univerzita Karlova v Praze, nakladatelství Karolinum, 2015. ISBN 978-80-246-2744-1. 192 s.

Sbírka zákonů č. 218/2000 Sb., o obcích (obecní zřízení) ve znění pozdějších předpisů.

VAŠTÍKOVÁ, Miroslava. *Marketing služeb - efektivně a moderně*. 2. aktualizované a rozšířené vydání. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5037-8. 272 s.

PAVLÍK, Marek. *Jak úspěšně řídit obec a region: Cíle, nástroje, trendy, zahraniční zkušenosti*. Praha: Grada, 2014. ISBN 978-80-247-5256-3. 160 s.

Seznam použitých zahraničních zdrojů

J. WORTH, Michael. *Nonprofit Management: Principles and Practice*. The George Washington University: SAGE, 2009. ISBN 9781483375991. 488 s.

Seznam použitých internetových zdrojů

Ministerstvo pro místní rozvoj: Podpora obnovy rozvoje venkova 2018. [online]. [cit. 2018-02-07].

Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Regionalni-politika-a-cestovni-ruch/Podpora-regionu/Programy-Dotace/Podpora-obnovy-a-rozvoje-venkova-2018>.

Dotace EU: Program rozvoj venkova 2014-2020. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.dotacni.info/program-rozvoje-venkova-2014-2020/>.

Ministerstvo pro místní rozvoj: Koncepce a strategie [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.mmr.cz/cs/Ministerstvo/Koncepce-a-strategie>.

Zákony pro lidi: Zákon č. 128/2000 Sb., Zákon o obcích. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <https://www.zakonyprolidi.cz/cs/2000-128>.

MISTOPISY.CZ. [online]. [cit. 2018-03-01]. Dostupné z: <https://www.mistopisy.cz/>.

Oficiální stránky obce Opočno. [online]. [cit. 2018-03-04]. Dostupné z: <http://www.obec-opocno.cz/>.

Obec Opočno: Úřední deska - Hospodaření obce. [online]. [cit. 2018-02-07]. Dostupné z: <http://www.obec-opocno.cz/>

SEZNAM ZKRATEK

EU – Evropská unie

ICT – Informační a komunikační technologie

PR – Public relations

OECD – Organizace pro hospodářskou spolupráci a rozvoj

OSN – Organizace spojených národů

PRO – Plán rozvoje obce

ČR – Česká republika

DPPO – Daň z příjmu právnických osob

DPFO – Daň z příjmu fyzických osob

DPH – Daň z přidané hodnoty

SEZNAM OBRÁZKŮ, TABULEK A GRAFŮ

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek č. 1 Strategické plánování činností organizace obce	14
Obrázek č. 2 Znak obce Opočno u Loun	30

SEZNAM TABULEK

Tabulka č. 1 Rozpočtový výhled na období 2017–2018.....	38
Tabulka č. 2 SWOT analýza – zhodnocení vnitřních faktorů obce	42
Tabulka č. 3 SWOT analýza - zhodnocení vnějších faktorů obce.....	43
Tabulka č. 4 Vyhodnocení SWOT analýzy (porovnání faktorů).....	44
Tabulka č. 5 Základní porovnání silných, slabých stránek, příležitostí a ohrožení..	46
Tabulka č. 6 Doprava a dostupnost obce	47
Tabulka č. 7 Památky a atraktivity obce využitelné pro cestovní ruch	48
Tabulka č. 8 Kvalita života obyvatel a vybavenost obce.....	49
Tabulka č. 9 Udržení kvality životního prostředí	50

BIBLIOGRAFICKÉ ÚDAJE

Jméno autora: Ivana Petrlíková

Obor: 6202R087 - Evropská hospodářskosprávní studia (Bc. EHS VOŠ)

Forma studia: Prezenční

Název práce: Rozvoj a hospodaření obce Opočno

Rok: 2018

Počet stran textu bez příloh: 47

Celkový počet stran příloh: 0

Počet titulů českých použitých zdrojů: 6

Počet titulů zahraničních použitých zdrojů: 1

Počet internetových zdrojů: 7

Vedoucí práce: Ing. Štefan Toth